Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за вложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провинциї:

на цілий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40

Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90

Поодиноке число 6 с.

З Ради державної.

Вчерашнє засіданє парляменту розпочало ся около години 12-ої в полудне. Правительство предложило на тім засіданю при проєкти законів язикових: один дотикаючий управильнення язикових відносин при державних властях в королївстві Чехії, другий обіймаючий утворенє окружних урядів в Чехії і вкінци третий, дотикаючий управильненя язикових відносин при державних властях на Мораві.

Перший промовив президент міністрів др. Кербер, обговорюючи подрібно проєкт предложеного закона. Заявив, що закон для Чехії оснований на принципі одноцїльности язика, але що правительство цїлком не буде упирати ся при своїх поглядах. Противно, коли сторонництва зроблять яке инше предложенє, можливе до принятя, правительство радо прийме єго. Президент міністрів підносить, що закон опирає ся на дїйстних відносинах і — на єго погляд — доведе найскорше до розвязаня язикового питаня в Чехії.

Що-до Морави, то там оба народи так помішані з собою, що треба було конче удержати в цїлім краю оба язики.

Відтак обговорював др. Кербер ситуацию, именно говорив між иншими о державних фінансах. Касові запаси в послїдних лїтах значно зменшили ся; натомість потреби збільшили ся на всїх полях. Від 1895 року прибуло їх о 292 міліонів корон, а очевидна річ, що з тодїшними доходами не можна вийти, тим більше що й надії привязувані до реформи податкової завели. Дальша причина зменшеня доходу лежить в тім, що австрийский промисл не підніс ся.

Мимо того всього держава мусить виповнювати цїлий ряд обовязків супротив населеня.

Відтак сказав др. Кербер піднесеним голосом: Заявляю з цїлою рішучостию, що коли відповідні средства на інвестициї і т. ин. не будуть на час ухвалені палатою — в такім случаю правительство відпирає від себе всяку відвічальність за наслїдки, які би з того вийшли, тим більше, що та ухвала не була би цїлком висказанєм довіря правительству, але лежала би виключно в інтересї населеня.

З черги звернув президент міністрів увагу на небезпечність, яка може вийти, колиб дотеперішні відносини тревали дальше. Населенє жде від парляменту успішної працї, коли дано єму нагоду радити. Правительство в нічім єго не спиняє, домагає ся лиш справедливости для народів і удержаня державного становища монархії. Того буде правительство безусловно держати ся.

На промову президента міністрів відповів Молодочех Пацак, і заявив именем свого сторонництва, що предложені правительством закони не вдоволяють Чехів, та зажадав поіменного голосованя. По тій промові внесли Чехи 2750 петиций, а до голосу записало ся 48 послів. Крім Пацака виступило ще кількох инших Молодочехів з жаданями поіменного голосованя. По сїмох таких голосованях замкнув президент засїданє, не приступаючи навіть до дневного порядку. — Слїдуюче засїданє нинї.

Новинки.

Львів дня 9-го мая 1900.

— **Похорон пок. Митрополита Куїловского** відбув ся вчера при великім здвизї народа. Похоронні відправи в сьвятоюрскім храмі розпочали ся від 5-ої години рано. Чин похорону єрейского відправили: крил. Білецкий, Петрушевич, Пакиж, дек. Танчаковский, дек. Рейтаровский, оо.: Й. Пачовский, Малиняк, Я. Ґурґула, др. Мишковский. В тім часї еп. Шептицкий відправив тиху службу Божу. О 8-ій годинї еп. Вебер відправив співану службу Божу при співі хору товариства „Лютні". Відтак аеп. Ісакович правив тиху службу Божу. О год. $9^1/_2$ зачала ся соборна служба Божа. Відправили єї: еп. Чехович, крил. Фаціевич, Волошиньский, Подолиньский, Войтович, Зубрицкий, Пакиж, Пюрко і дек. Кордуба з дияконами дром Мишковским і Яр. Ґурґулою. По службі Божій виголосив проповідь крил. Туркевич. Тихих служб Божих відправлено до полудня звиж сто. По соборній службі Божій явили ся: Є. Е. п. намістник гр. Піниньский, п. маршалок гр. Баденї і инші достойники цивільні і ґенераліция. По службі Б. відправили латиньскі єкзеквії еп. Вебер, інф. Заблоцкий і кс. Стоцчиньский при асисти питомців лат. семинариї дух., а після вірменьского обряду аеп. Ісакович з своєю Капітулою. Рано явили ся в сьв. Юрі братства руских церков львівских. З т. зв. „штандарами" прибули депутациї польских товариств (Gwiazda, Jedność). Від рана дві компанії піхоти з 15 полку утворили шпалір від

ПОЛУДНЕВО-АФРИКАНЬСКА ВІЙНА.

(Воєнні операциї від 11 жовтня 1899.)

(Конець).

Дня 10-ого січня льорд Робертс і льорд Кіченер прибули до Капштадту. В перших тиждних власть льорда Робертса не розпростирала ся на Наталь і ґенерал Буллер поступав дальше самостійно та зносив ся безпосередно з Льондоном. Тим покористував ся він, щоби знов попробовати освободити Ледісміт, що колиб було удало ся, могло змити з него неславу поражки коло Коленза.

Сим разом ґен. Буллер покинув гадку ударити на Бурів з фронту і рішив обійти праве крило їх становищ. В тій цїли перекинув він більшу часть своїх сил на північний захід до Шпрінґфільду, і 16 січня почав переправу через Туґелю. Переправа повела ся майже без страт, але обійти праве крило Бурів не удало ся. І тут північний берег Туґелї був укріплений майже так само як і против Коленза. Ключем тої позиции була гора Спіонскоп, на котру Анґлійцї направили головний приступ. Дня 24 січня їм удало ся заволодїти тим верхом, але удержавши ся на нїм цїлий день, покинули єї в ночи а за три днї всї войска ґенерала Буллера були знов на полудневім березї ріки. Цїла та борба коштувала Анґлійців майже 2000 людий убитих, ранених і полонених, і не привела єї до якого висліду. Недавно оголошені урядові рапорти о борбі під Спіонскопом вияснили, що головна вина за неудачу анґлійских войск паде на ґенералів Буллєра і Уоррена, а особливо на послїдного.

Дня 5 лютого ґенерал Буллер пробовав третий раз освободити Ледісміт. Знов анґлійскі войска перейшли Туґелю, але провівши два днї на завзятих борбах коло Валькранца, вернули знов на другий берег і відступили до своїх таборів під Фрером і Чівелей.

Між тим, як ґенерал Буллер старав ся так неудачно освободити від облоги войска Ґвайта в Ледісмітї, стягав льорд Робертс свої войска над ріку Моддер. То громадженє войск було переведене дуже зручно, і як поясняє ся тепер в надійшовшої до Европи трансвальскої часописи Volkostem, ґен. Кроніє, що доводив над Бурами в охрестности Кімберлею, не знав, що так близько него стоїть 45 тисячна анґлійска армія.

Дня 9 лютого льорд Робертс прибув над ріку Моддер, а два днї пізнїйше покинув ґен. Френч з своєю кінното анґлійский табор, переправив ся через ріку Ріт і Моддер, і в сьмілім поході наблизив ся до Кімберлею дня 15 лютого. Того самого дня головні сили Анґлійців під проводом самого льорда Робертса находили ся в Якобсдалї, в дорозї до Блюмфонтену.

Відділи Бурів, що облягали Кімберлей, дуже зручно розступили ся в ріжні сторони. Всї більші пушки і головну часть табору вислано на північ, ґенерали Девет і Кроніє відступили до Блюмфонтену, а один відділ пішов на захід до краю Ґріква, де утворив головну силу ворохобників серед голяндских кольоністів Капляндy.

Відділови Девета удало ся захопити найбільшу і найцїннїйшу часть табору анґлійскої армії, а крім того одну шкадрону кінноти, полишену Френчем для охорони переправи через ріку Ріт. Але Кроніє, що ішов з тяжким табором, запряженим волами, не всьпів утечи перед анґлійскою армією.

На бродї коло Кодусранда єго захопила кіннота Френча і бриґада Шкотів, за котрими надійшли прочі сили армії Робертса і 45.000 Анґлійців окружило 3200 Бурів. Вибравши незвичайне становище в руслї ріки, одиноке, на якім міг він найти захист перед 100 пушками анґлійскої артилерії, засипуючої єго табор кулями, Кроніє відбивав ся десять днів та примусив навіть ворогів поклонити ся перед єго хоробростию. За цїлий час оборони Кроніє порозумівав ся гелїоґрафом з Деветом, що стояв в Петрусберґских горах. Але до послїдної хвилї не давав знати о своїм безвихіднім положеню, противно, доносив Деветови, що зможе пробити ся через ряди Анґлійців кождої хвилї. З бурских жерел довідуємо ся, що Кроніє тому так робив, щоби Девет не кинув ся єму на поміч. „Колиб лиш знали в Оранїї — каже Volkostem — що Кроніє в безвихіднім положеню, то не лишилось би нї одної дитини, нї одного старця, котрі не кинулись би єму на поміч". Кроніє знав те, але рівночасно розумів, що пробити ся крізь ряди 40-тисячної армії Робертса можна би лише при стратї кількох тисяч людий. І він рішив не кликати помочи. Не маючи поживи, нї воєнних припасів, стоя-

церкви до брами сьв.-юрскої. Відділ поліциї для удержаня порядку оставав під зарядом самого директора поліциї Кшачковского. По першій годині з полудня рушив похід похоронний з церкви сьв. Юра на кладовище Личаківске. Від брами церкви сьв. Юра по обох сторонах улиці Мицкевича аж до сойму уставила ся молодїж шкіл середних. Серединою улиці посував ся похід похоронний. Вперед ішли дїти з притулку брата Альберта. опісля музика тов. ветеранів войскових і три відділи членів сего товариства з хоругвою. Дальше ішли цехи і корпорациї з своїми відзнаками. Ряд товариств отвирала „Читальня колейова“ опісля довгий ряд процесий львівских церков. За братствами ішли монастирі жіночі і мужескі, питомцї польскі і рускі, рада міста Львова, Інститут Ставропигійский, хор руских питомців а вкінци руске духовеньство. За тим йшла депутация з селян з Руского Села з вінцем з надписею: „Свому добродїеви — Руске Село“. Вкінци довгий ряд митратів: Білецкий, Фацієвич, Туркевич, Волошиньский, Гавсман. Заблоцкий, аеп. Гриневецкий, еп. Вебер, еп. Чехович і Шептицкий. Домовину архієрея несли селяни на переміну з сьвященьством зміняючись що хвиля, за котрою ішла родина і достойники цивільні і войскові.

— **Нові стациї зелїзничі.** Ц. к. Дирекция зелїзниць державних оповіщуе: Дня 1 мая с. р. отворено слїдуючі два ново уряджені перестанки особові, як також для обмеженого руху пакункового, а именно: 1) Перестанок особовий Мартинів в кльм. $95{\cdot}_{950}$ шляху Львів-Іцкани, межи стациями Букачівцї і Бурштин і 2) перестанок особовий Чехів в кльм. $56{\cdot}_{292}$ шляху Хриплин-Гусятин поміж стацями Монастериска і Озеряни-Бариш. — Час приїзду і відїзду поїздів особових, задержуючих ся в повисше згаданих перестанках особових, поданий в розкладі їзди з 1 мая с. р. — Білети буде видавати ся в Мартинові на перестанку, в Чеховіже, в поїздї через кондуктора. Висилка пакунків наступить за послїплатою

— **Засїдане видїлу руского товариства педаґоґічного у Львові** відбуде ся в суботу дня 12-го мая о годинї 6-ій вечером де звичайно.

— **Нагода до купна землї.** З нагоди парцеляциї посїлости Соців, 3 кільометри гостинцем від Коломиї, есть на продаж двір з огородом 12-морґовим (при дворі могло би остати право презентованя). Цїна огорода около 400 зр. за морґ без будинків. Крім того около 200 морґів лїса в цїнї около 100 зр. за морґ; дерево на нии есть варте пересїчно 60 зр. на морґови, отже морґ землї під лїсом випадае лиш на 40 зр. Лїс есть 20—35 лїтний, а то грабина, березина і дуб. Коли би хто хотїв набути певну просторонь лїса, треба, щоби зголосив ся в як найкоротшім часї (прим. до тиждня) у о. Т. Войнаровского, пароха в Балинцях п. Гвоздець і зложив завдаток. Децизия на купно двора з огородом і задаткованє до чотирох днїв.

— **Огнї.** З-під Глиnян пишуть: Дня 4 с. м. о год. $2^1/_2$ пополудни повстав огонь в хатї Дмитра Кравця в Розворянах коло Глинян і в однїй хвили при сильнім вітрі обгорнув хату і сусїднї будинки, а в протягу пів години понад 50 загород стало в огни, а село представляло ся мов одно море огню. О ратунку не було навіть гадки, тим більше, що люди були в поли при садженю бараболь, а приладів до гашеня анї сикавки не було. Шкода в будинках і збіжу по-над 50.000 кор. Погорільцї були в більшій части обезпечені в Краківскім товаристві, „Днїстрі“ і „Славії“. Огонь повстав з того, що дїти в хатї бавили ся сїрниками. В західній Галичинї згоріло місто Радомисль в мелецкім повітї. Огонь знищив над 100 домів, переважно жидівских. Около тисяч людий остало нараз без даху. Згоріла також одна дївчина.

— **Великий огонь** навістив вчера по полудни місто Тернопіль. Огонь ширив ся скоро і знищив 15 домів та кілька господарских будинків. Погорілцї виключно міщани: Майків, Останинків, Окопний, Чубатий, Леник. Завдяки сторожи огневій і войску удало ся огонь спинити около 6-ої години вечером. Ратунок був дуже тяжкий з причини великого вихру.

Господарство, промисл, торговля, ґіґієна і вихованє.

Ради господарскі.

— „Садок вишневий коло хати“ красний не лиш в поезиї але ще красший в прозї, в дїйсности, бо попри поезию приносить ще й значний дохід в готівцї. Та на жаль у нас лиш сьпівають про вишневі садки, але дуже рідко де можна їх побачити коло хати. В инших краях менше або таки й зовсїм проних не сьпівають, зате же більше їх садять. Але вишнї як вишнї, а черешнї таки добре можуть оплатити ся. В Німеччинї над Реном, межи містами Санкт Ґоар а Кобленц в теперішну пору цїлї береги сеї красної ріки аж білїють ся від цьвіту вишень та черешень. Єсть се сторона, де може найбільше з цїлої Европи садять вишень а особливо черешень. В кождім селї, при кождій хатї, при дорогах і край поля та понад берегами ріки ростуть вишневі та черешневі дерева, а попри них ще й брескинї та яблїнки. Черешнї і виноград то найбільше богатство наших селян, а від кількох лїт розвинула ся тут така торговля вишнями і черешнями, яку годї собі уявити. Головний торг відбуває ся в містї Кобленц. Скоро черешнї доспіють, зїздять ся тут купцї майже з цїлої північної Німеччини. Що дня а лїпше сказавши що ночи, бо торг відбуває ся в ночи від 2 до 5 години — закуповують торговельники великі маси сеї садовини і вже о 6 до 7 години висилають в дорогу сотки сотнарів. Від коли настали ті торги, то й черешнї значно подорожіли. Давнїйше платило ся там по 2 фениґи (10 фениґів = 6 кр. або 12 сотиків) за фунт, а нинї коштуе фунт вже 10 до 12 фениґів, отже в пятеро або й в шестеро більше як давнїйше. То вийшло очевидно лиш в хосен селян господарів і досить хиба сказати, що торік лиш одно мале сїльце уторгувало на черешнях та вишнях 180.000 марок або 108.000 зр., але й правда, що урожай був торік надзвичайний. Ось що значить „садок вишневий коло хати“!

— Управа фасолї. Фасоля (Phaseolus L.) походить первістно з полудневої Америки, але росте нинї декуди дико у всхідній Індиї, а в Европі управляє ся в двох головних родах і многих відмінах, найчастїйше в городах; на поли по найбільшій части межи иншими ростинами а іменно межи кукурудзою, бараболями і т. п., рідше сама про себе. Фасоля подібно як горох і сочевиця має в собі богато білковини (около 23 прц.) і есть длятого дуже поживна, лиш одна єї в тім хиба, що спожита стара з лупинкою робить здуте. Єї їдять, як звістно або саму, приправлену всїлякими способами або яко додаток до инших страв а навіть яко додаток до хлїба. Вартість фасолї есть длятого велика і она платить ся в торговли добре, хоч тепер вже не так як давнїйше. Але іменно длятого, що єї нинї менше управляють як давнїйше, то она ще досить добре держить ся в цїнї. Розріжняємо слїдуючі роди: 1) Фасоля проста (Phasolus vulgaris L.) тична, 2 до 3 метри висока, вє ся на ліво, есть рапава, цьвіт має білий або жовтаво білий, зерно півплоске, яйцевато кругле, біле, жовте або соро-

---

чи напів у водї, серед страшного сопуху від гниючих трупів, відділ Кроніого піддав ся, хоч его начальник все ще стояв при тім, що можна дальше боронити ся.

То лучило ся в 19-ті роковини битви під Маджубою і Анґлїйцї гадають, що безславна їх побіда над Кронієм змила з їх оружия пятно битви з 27 лютого 1881 року.

Рівно два тиждні по полоненю Кроніого льорд Робертс війшов до Блюмфонтену; по дорозї мав лиш дві малї битви з Бурами при Осфонтенї і Дріфонтенї.

Коли розпочав ся похід армії Робертса до Блюмфонтену, почало щастє усьміхати ся Анґлїйцям і в Натали. Бури рішили перейти до оборонного пляну і відступили від облоги Ледісміту. Очевидно що тепер похід ґен. Буллера не стрічав великих перепон. Бури задержували рух анґлїйских войск лиш малими відділами, що уступали під напором більших сил. Однако Анґлїйцї і тут мали досить значні страти, але зате ґен. Буллер, кожду таку битву описував як нову сьвітову побіду Анґлїйців.

Наслїдком тих „побід“ було освободженє Ледісміта дня 16 лютого. Поміч наспіла як раз в пору для ґен. Гвайта. В Ледісмітї остало всего поживи на тиждень і войска були вже крайно утомлені.

* * *

По освободженю Кімберлею і Ледісміту, полоненю Кроніого і занятю Блюмфонтену Анґлїйцї сказали собі, що війна майже скінчена. І справдї она могла скінчити ся, бо президенти Кріґер і Штайн обернули ся до анґлїйского правительства з мирними предложенями, в котрих висказували бажанє перервати війну під услівєм призната повної независимости обох бурских републик. Анґлїйцї мали дуже добру нагоду занехати тяжкої борби, але послїднї успіхи анґлїйского оружия знов вернули їм їх гордість і віру в свою непобідимість. Мирні предложеня Анґлїя відкинула і війна веде ся дальше, хоч анґлїйска армія майже два місяцї перестояла в Блюмфонтенї бездїльно. Головною причиною тої бездїльности був недостаток коний для кінноти і мулів для артилерії та табору. В часї переслїдованя Кроніого і скорого походу на Блюмфонтен армія анґлїйска втратила майже всї конї і мули. Занята Анґлїйцями часть Оранії не має запасів поживи, достаточних для прокормленя такої скількости вояків. Між тим довіз можливий лише при помочи одинокої вузкої зелїзницї, позбавленої ще ваґонів і машин. Тому довіз коний протягнув ся так довго.

Бездїльностию Анґлїйців дуже добре покористували ся Бури. Они цїлком прийшли до себе по погромі Кроніого, потворили нові відділи і почали военні кроки на всхід і на полуднє від армії Робертса. Рівночасно ж та часть населеня Оранії, що зложила була добровільно оружиє, знов вертає в ряди Бурів і боре ся за независимість рідного краю.

Відділи Бурів, що були в північній сторонї Каплянду і уступали на північ вже коли Робертс займив Блюмфонтен, не дістали ся в руки ворога, як їм то приповідали анґлїйскі часописи, але відійшли цїлком свобідно, а навіть викинули Анґлїйців із занятих ними міст: Табанчу і Ледібранд. Колиж Анґлїйцї під проводом полковника Бродвуда уступали з Ледібранду, зайшли єму Бури коло Корнспруйта дня 31 марта дорогу і тяжко побили, забравши 6 армат і 500 людий до неволї. Чотири дни пізнїйше взяли Бури в полон знов пять компаний піхоти коло Реддерсбурґа, а за пять днїв опісля обступили анґлїйский відділ войска під Вепенером на границї краю Базутів. Аж по двох тиждиях тяжких борб удало ся Анґлїйцям освободити Вепенер. Аби забезпечити ся на правім крилї мусїв льорд Робертс висунути на всхід від зелїзницї більше як пять дивизий піхоти і кінноти

Тепер як звістно рушив вже ґен. Робертс з цїлою своєю силою на північ, перейшов ріку Вет і іде на Кронштадт, де Бури згромадили всї свої сили. Бури перед Анґлїйцями уступають. — Під Мафекінґом і в Натали положенє не змінило ся.

* *

Загальне положенє на театрі війни — як доси — не ясне. Анґлїйцї перевезли з Европи до полудневої Африки від 9 падолиста 174.117 людий, 30.473 коний, 106 скорострільних і 302 полевих пушок. Додавши до того войска перевезені з Індиї і стоячі в Африцї, мали Анґлїйцї загалом 231.607 людий, 59.072 коний, 167 скорострільних і 464 полевих пушок. З того числа людий треба відняти 40.000 убитих, ранених, полонених і недужих по шпиталях, то загальне число анґлїйских войск винесе 190.000.

Число уоружених Бурів незвістне. Оно хитає ся між 35.000 а 80.000 людий, але найбільше імовірне буде число 50.000. Супротив того Анґлїйцї мають чотири рази більше войска як Бури. Мимо такої переваги успіхи анґлїйскої армії не великі. За сїм місяців війни Анґлїйцї вспіли займити ледве часть Оранії на 160 кільометрів від границї. До того они ішли они тут всюди рівниною і нїгде не здобували укріплених Бурами становищ. На пе-

кате. — 2) Ніша фасоля (Phaseolus nanus L.), низька не вє ся; коли має зерно мале, кругло біле, зве ся перловою. Єї управляють найбільше в поли. Із сполученя тих двох родів поробили ся всілякі відміни з котрих найважнїйші фасоля цукрова і шпараґова. Із сих найважнїйші знов: Ґінріха велика біла, дуже добра на консерви; воскова з жовтими стручками і віденьска дуже ранна, біла в довгими стручками дуже делїкатна і зародлива найвідповіднїйша на продаж. Наконець: 3) Фасоля королянка звана також турецкою або крас вим яськом з великими дуже красними червоними цьвітами. — Фасоля єсть дуже вражлива на студінь, длятого не можна єї скорше садити аж в маю, коли вже не можна побоювати ся примо озків. Она любить пухку більше суху як вогку землю, сьвіжого гноєня не любить, за то удає ся дуже добре, навіть і через 20 лїт на однім і тім самім місци, скоро землю в осени погноїти старим обірником або компостом. Тичну фасолю садить ся найлїпше рядками на 60 цент. від себе; в тих рядках запихає ся тички одна против другої і нахилює ся їх до себе так, щоби з них зробили ся ніби крокви, і звязує ся по дві так, щоби в горі зробили ся вилки, на котрі знов кладе ся поперечну тичку. По тих тичках пне ся фасоля а вітер тичок тогди не повивертає. Під кожду тичку садить ся 8 до 10 зерен на 5 до 6 цент. глубоко. В городї треба садити фасолю в третій кватирі і найлїпше навозити попелом. Щоби мати через цїле лїто молоденьку фасолю, треба єї від половини мая аж до кінця червня садити що 14 днів. В дальшій управі треба єї кілька разів обсапати і підгорнути.

Всячина господарска.

— Уживанє всїляких ягід і овочів та городовини. Пригадуємо заздалегід, що надходить пора коли можна і потреба добре зужиткувати всїлякі ягоди, овочі та городовину. Можна буде вже незадовго робити всїлякого рода вина овочеві і наливки та лїки, смажінки або т. зв. конфітури, а городовину, именно же зелений горошок, фасольку, моркву і шпінат, можна буде сушити і сховати на зиму. Не треба також забувати на гриби, підпеньки, печерицї і рижки. Правдиві гриби, підпеньки і печерицї сушать ся; сї послїдні дають дуже добру приправу до росолу. Рижки квашені дуже добра річ.

— Мід замість цукру. Посесор на Буковині, Август Мльчох, звертає в нїмецких ґазетах господарских увагу на то, що тепер, коли цукор дуже подорожів, добре було би уживати меду до всїляких приправ а навіть і до кави. В той спосіб можна би з одної сторони завести ощадність, з другої, піднести вартість пасік.

— Щітки від волося очистити можна найлїпше і без великого заходу і труду слїдуючим способом: Загріває ся пшеничний ґрис в рурі так, щоби був добре горячий, і посипає ся ним щітку так, щоби ґрис зайшов аж до спода і вкрив ще щітку зверха досить грубою верствою. Так лишає ся щітку на якийсь час, а відтак витрїпує ся з неї ґрис і вичісує ще чистим гребенем. Ґрис забере всю товщ і весь порох та бруд із щітки.

Лїтература господарска.

— Praktische Winke zur Zucht der Frühgemüse v. Johannes Schneider. Würzburg. Цїна 1 К. 56 с. Книжочка ся, дуже практична і дешева, учить, як може кождий сам собі легким способом і невеликим коштом робити добрі розсадники і інспекти, як робити мати і т. д. та як розмножувати і плекати дуже ранну городовину, щоби мати єї для власного ужитку і на подаж.

Переписка господарска.

Царівна: Як вилїчити запаленого коня? Коли Вас добре розуміємо, то Вам розходить ся о ту хоробу, якої дуже часто набавляють ся коли ними гонить ся дуже копі особливо против вітру або коли розігрітий кінь нагло остудить ся. Єсть то хороба легких, але причини єї можуть бути ще и инші, именно же хороби серця колька і здуте і т. п. „Підпалений" або „запалений" кінь віддихає борше і сильнїйше, як здоровий 50, 60, 70—80 разів на мінуту, та „робить" боками, иноді потить ся сильно ніздрями також сильно рушає. Віддих може бути так сильний, що аж цїлий кінь трясе ся. Иноді буває короткий сухий кашель, котрий частїйше повтаряє ся. Хороба ся буває часто дуже остра і коли нема скорого ратунку кінчить ся смертю або приходить запаленє легких; в инших случаях може тягнути ся довго і кінь буде дихавичний, нездалий до роботи. Лїчити треба так: У молодого коня добре віджвлюваного треба конче зараз пустити кров з жили на шиї, то само можна зробити і старому, але тогди, коли підпаленє єсть дуже сильне. Коневи дати ґлявберскої соли на прочищенє або лєвативу з холодної води. Коня треба зверха натирати добре скрученими віхтями соломи, котрі скроплює ся перед натиранем мішанною 1 части терпентинового олію і 10 частий спіритусу.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

— Вистава дробу, голубів і кріликів відбуде ся у Львові в днях 2., 3. і 4. червня с. р., будуть також виставлені всїлякого рода корм, клїтки, знаряди, посудини і т. п. У виставі возьме участь також ярославске товариство хову дробу і кріликів.

— Стан засївів як доносить „Rolnik" на основі одержаних дописий представляє ся так лихо, що можна побоювати ся знову загального неврожаю. В цїлій всхідній Галичинї стан засївів озимих єсть дуже лихий. Лиш ще на лїпших двірских ґрунтах пшениця і жито досить добрі, але і тут студінь та посуха здержали ріст. Посуха дала ся відчути особливо на Поділю, в Теребовельщинї і коло Галича. В многих сторонах в Стрийщинї, в Самбірщинї а навіть на добрих ґрунтах в Перемищинї і Ярославщинї мусїли селяни дві третини жита а навіть часть пшеницї переорати і засїяти вівсом рідше ячменем. Ще гірше з конюшиною, котру миши декуди майже зовсїм зїли. Так стало ся в Ярославщинї, коло Чесанова, коло Галича і Теребовлї. Єсть обава, що буде брак пашї.

— **Цїна збіжа у Львові** дня 8-ого мая: Пшениця 7·90 до 8·10 Кор.; жито 6·— до 6·25; овес 5·50 до 6·—; ячмінь пашний 5·25 до 5·50; ячмінь броварний 6·— до 6·50; горох до вареня 7·25 до 15·—; вика 6·75 до 7·50; сїмя льняне —·—до—·—; сїмя конопельне —·— до —·—; біб —·— до—·—; бобик 5·50 до 6·—: гречка 9·— до 9·50; конюшина червона —·— до —·—; біла —·— до —·—; тимотка —·— до —·—; шведска —·— до —·—; кукурудза стара 6·50 до 7·—; хміль—·— до—·—; ріпак 11·25 до 11·50. Все за 50 кільо loco Львів.

реді армії, під проводом ґен. Робертса зібрано тепер 45—50 тисяч людий, всї прочі анґлійскі войска розсїяні вздовж доріг і зелїзниць цїлого Капляндиу і Наталю.

Між тим до Преториї віддаленє майже три рази більше як від границї Каплянду до Блюмфонтейну. Тому сьміло можна сказати, що Анґлійцї мусять мати 300—400 тисяч войска, щоби могли дійти до Преториї з силою 50.000 людий, а ледве чи та сила вистане, аби взяти столицю Трансвалю.

*   *   *

Цїлий ряд побід Бурів над Анґлійцями зробив сильне враженє в воєнних кругах всїх країв. Коли лиш війна розпочинала ся, ніхто не думає, що може прийти до правдивої борби між анґлійскою армією а ополченем Бурів; гадали, що Бури будуть вести лише партизантску війну, але факти показали хибність такого погляду.

В Анґлійцях потерпїла поражку до якоїсь степени европейска воєнна штука. Хоч говорять, що анґлійскі войска наємні, і тому не можуть рівнати ся з другими арміями, що у них лихі начальники і т. ин., то всьо лиш по части правда. Між анґлійскими ґенералами суть безперечно талановиті і знаючі люди, офіцири хоробрі а вояки хоч наємні, але показали що уміють в многих случаях хоробро умирати.

В такий спосіб хоч часть успіхів Бурів треба приписати висшости їх тактики над европейскою.

О способі веденя війни Бурів маємо на жаль лиш дуже недостаточні вісти, бо з поля війни приходять лиш анґлійскі донесеня, а до того автори тих писем не звертають майже ніякої уваги на штуку воєнну.

Бури не мають воєнної орґанізациї так як европейскі держави. Цїлий їх край поділений на округи, а округи на повіти. Люди одного повіта творять одну „команду", котрою доводить офіцир.

Всї команди з одного округа підлягають одному командантови, а над командантами стоїть один головно-командуючий на цїлий край.

Бури не знають ніяких войскових вправ, на які тілько часу тратить ся в европейских арміях. Они учать ся лиш одного — стріляти, але за те так вправні і в тій штуцї, що можуть цїльно стріляти на віддаленє 2.000 кроків, о чім европейскі вояки не можуть і думати.

Перед виправою офіцир подрібно поясняє своїм людям положенє противника, цїль битви, точку куди треба збирати ся на случай побіди, або уступати по поражцї. В наслїдок того кождий Бур знаменито знає, що єму треба робити і може до якоїсь міри обійти ся без начальника. Стрільбу ніколи не розпочинають всї нараз, але насамперед найлїпший стрілець стріляє кілька разів на пробу і слїдить куди кулї падуть. Відтак коли вже кулї падуть на цїль, стрілець подає товаришам висоту, до якої має підтягати ся курок і тодї зараз всї стріляють.

Коли бачать, що занятє становище недогідне, они зараз покидають его і переходять на друге. На приступ рішають ся рідко, але всїми силами старають ся побудити противника до нападу, котрого відтак з своїх все закритих позиций разять цїльним а страшним огнем.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 9 мая. Вчера радили клюби парляментарних сторонництв над ситуациєю. Др Кербер нараджував ся з провідником ческої шляхти ґр. Пальфім. Чехи хотять нинї спинити вибори до квотової депутациї. — Розійшла ся поголоска, що нинї відбуде ся вже послїднє засїданє палати.

Рим 9 мая. Вчера приймив Папа польских поломників на авдиенциї.

Льондон 9 мая. Полковник Плюмер доносить, що Бури скріпляють свої сили коло Мафекінґу.

Преторія, 9 мая. Дня 7-го с. м. відкрито засїданє трансвальскої Ради державної в присутности заграничних консулів. Президент Крюґер присьвятив згадку пок. Жубертови, похвалив поведенє републики Ораньскої, заявив що з виїмком Анґлїї Трансваль удержує найлїпші зносини з всїми державами і висказав бажанє, щоби як найскорше закінчила ся війна.

Льондон, 9 мая. Як доносять з Табанчу удало ся ґен. Брабантови получити ся з ґен. Рендлем. Довкола Табанчу не видко нїгде ворога.

За редакцию відповідає: Адам Крехевецкий.

TYGODNIK MÓD I POWIEŚCI

Ілюстрована часопись для женщин.

БЕЗПЛАТНО

4 томи повісти

Клим. Юноши **„Внучок"** — А. Мечника **„Ованес Огана"** — К. Лясковского **„Зужитий"** — Ст. Аріеля **„Улуди"**

за кождий чверть рік том

одержать як „ПРЕМІЮ" передплатники галицкі.

„TYGODNIK MÓD I POWIEŚCI" в будучім 1900-тім, а в 42-ім році істнованя буде виходити під тим самим як доси літератским напрямом, з задержанєм і на будуче дотеперішного отрудництва в специяльних відділах видавництва.

MODY PARYSKIE

(2.000 рисунків і 12 великих аркушів з кроями і взірцями робіт жіночих) і

GOSPODARSTWO DOMOWE,

завдяки котрим наша часопись независимо від заспокоєня потреб ума образованої женщини, запевнює їй практичну хосенність ствердженої вартости.

Обітниць богатих на слова, заповідань уліпшень і реформ, якими визначують ся більше менше всї проспектові оголошеня, уникали ми доси з принципу. Тим менше могли би ми уживати їх тепер, коли читаюча публика відповіла на проявлений в Tygodnik-у напрям дійстними доказами призпаня, становлячими для редакциї цінну заохоту до постійности на обібраній дорозї.

Одинокою обітницею з нашої сторони, а радше сказавши, одиноким з'обовязанем, яке приймаємо, єсть стояти і дальше на основі тих пересьвідчень, котрі нинї вільно нам вже уважати тревалим звеном між часописию а читателями, а подаючи їм інформациї з проявів дійстного житя, вибирати зпоміж них лише ті, яких вартість і вплив на суспільність власну або чужу признаємо. Ту задачу хочемо виповнити як доси без тіни упереджень, сторонничої ненависти і взгляду на личний інтерес.

То всьо, що вільно нам нинї сказати о дусї і напрямі нашої працї на будуще.

Не спускаючи з уваги печаливого і безперериввого постійного забезпеченя сотрудництва нашої часописи, маємо сказати кілька слів о тім, що ми в відділї белетристики приготовили для „TYGODNIK-A MÓD I POWIEŚCI" на будуючий рік.

Маєм запевнені працї: *Мариї Родзевичівної*, *Віктора Гомулицкого*, *Володислава Ст. Рей монта*, *Севера (Ігн. Мацїйовского)*, *Володислава Уминьского* і многих инших.

В відділї поезиї звістні читателям пера: *Казимира Глиньского*, *Миріяма*, *Лянґого*, *Ор-Ота* і инших, обіцяли нам свої твори на слїдуючий рік.

Розпочинаємо рік 1900 двома творами повістевими:

Волод. Ст. Реймонта
повість п. з.:
І по многих днях. — І по многих лїтах....

Севера
повість п. з.:
Леґенда.

Услівя передплати разом з премією:

У Львові і Кракові;

Чвертьрічно	1 зр. 80 кр.
Піврічно	3 зр. 60 кр.
Річно	7 зр. 20 кр.

В Галичинї з почтовою пересилкою;

Чвертьрічно	2 зр. 20 кр.
Піврічно	4 зр. 40 кр.
Річно	8 зр. 80 кр.

Редактор ЯН СКИВСКИЙ.

Передплату для ЛЬВОВА і ГАЛИЧИНИ приймає, числа оказові і проспекта даром висилає

Головна Аґенция і Експедиция „TYGODNIKA" у Львові

Пасаж Гавсмана ч. 9 і всї книгарнї і контори письм.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).